

Sygn. akt III AUa 1656/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Marek Procek
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania F. W. (F. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o składki

na skutek apelacji ubezpieczonego F. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 23 maja 2012r. sygn. akt IX U 64/12

oddala apelację.

/-/ SSA M. Procek /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1656/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. określił na dzień 19 października 2011 roku wysokość zadłużenia F. W. z tytułu składek za okres od sierpnia 2001 roku do grudnia 2002 roku. Łączna kwota zadłużenia z tytułu składek wyniosła 14.372,49 zł.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się jej zmiany oraz podnosząc zarzut przedawnienia. Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko skarżący argumentował, że nie doszło do przerwania biegu przedawnienia. Zdaniem odwołującego faktem jest, iż w związku z nowelizacją art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych począwszy od dnia 1 stycznia 2003 roku obowiązuje 10-letni okres przedawnienia.

Według wnoszącego odwołanie termin ten nie może mieć zastosowania dla zobowiązań powstałych przed datą wejścia nowelizacji w życie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Zaznaczono, że pismem z dnia 18 sierpnia 2011 roku poinformowano ubezpieczonego o wszczęciu postępowania administracyjnego zmierzającego do wydania decyzji w zakresie określenia wysokości należności z tytułu zaległych składek, jednak skarżący nie skorzystał z prawa do uczestniczenia w postępowaniu jak również nie składał żadnych wyjaśnień bądź zastrzeżeń.

Wyrokiem z dnia 23 maja 2012 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony F. W. w dniu 15 października 1997 roku rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie komisji artykułów przemysłowych oraz handlu artykułami przemysłowymi, naprawy sprzętu rtv. Decyzją Prezydenta Miasta J. z dnia 22 stycznia 2003 roku dokonano wykreślenia tej działalności z rejestru z dniem 20 października 2003 roku. Ubezpieczony jako płatnik składek nie dopełnił swojego obowiązku, tj. nie płacił na bieżąco w okresie od sierpnia 2001 roku do grudnia 2002 roku składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ustawowym terminie. Stąd na jego koncie powstało zadłużenie z tego tytułu w łącznej kwocie 14.372, 49 zł brutto wraz z odsetkami należnymi z tytułu opóźnienia w zapłacie od dnia 19 października 2011 roku. Ubezpieczony nie przedłożył w toku procesu żadnych dowodów wpłat należności za sporny okres.

Zdaniem Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Ustalono, że należne od ubezpieczonego zaległe składki ubezpieczeniowe za okres od sierpnia 2001 roku do grudnia 2002 roku nie uległy przedawnieniu do dnia 1 stycznia 2003 roku. Według Sądu I instancji ma zatem do nich zastosowanie art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku nr 205 poz. 1585 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 roku ustanawiającym 10-letni okres przedawnienia.

Uzasadniając zajęte stanowisko Sąd zaznaczył, iż przedawnienie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne musi być oceniane na chwilę wydania decyzji stwierdzającej zaległości płatnika z tego tytułu. W konsekwencji stwierdzono, iż najnowsza zmiana przepisu art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, wedle której termin przedawnienia należności składkowych wynosi 5 lat, weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku, a więc nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie, bowiem zaskarżona decyzja ZUS została wydana w dacie 19 października 2011 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego rozstrzygnięcia wniósł ubezpieczony.

Zaskarżył opisany wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisu prawa procesowego a mianowicie art. 316 k.p.c. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji nieuwzględnienie stanu rzeczy istniejącego w chwili wyrokowania. Zdaniem skarżącego naruszono również prawo materialne a mianowicie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, że składki za okres od sierpnia 2001 roku do kwietnia 2002 roku nie były przedawnione.

W oparciu o przedstawione zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie, że ubezpieczony nie posiada zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Uzasadniając zajęte stanowisko apelujący powołał się na brzmienie art. 316 k.p.c., zgodnie z którym podstawą wyrokowania jest stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Zdaniem skarżącego obowiązkiem Sądu jest wydanie rozstrzygnięcia na podstawie stanu faktycznego oraz prawnego na dzień wydania wyroku, którym w niniejszej sprawie był dzień 23 maja 2012 roku. Według wnoszącego apelację bezspornie na ten dzień uległy przedawnieniu składki za okres od sierpnia 2001 roku do kwietnia 2002 roku. Nadto ubezpieczony nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu jakoby przedawnienie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne winno być oceniane na chwilę wydania decyzji. W ocenie apelującego niesłusznie również przyjęto, że w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania zmiana przepisu art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wedle której termin przedawnienia należności składkowych wynosi 5 lat. Wskazano, że przepis ten znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, gdyż zgodnie

z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorstw do przedawnienia, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku stosuje się przepisy nowe, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku. Apelujący uważa,

że istotniejszy z punktu widzenia niniejszej sprawy jest przepis art. 27 ust. 2 wskazanej ustawy zgodnie z którym jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem

1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej przedawnienie następuje z upływem wcześniejszego terminu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy ustalenia, czy należności składkowe ubezpieczonego za okres od sierpnia 2001 roku do grudnia 2002 roku uległy przedawnieniu zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku nr 205 poz. 1595 ze zm.).

Z dniem 1 stycznia 2012 roku na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011 roku nr 232

poz. 1378) zmieniono treść art. 24 ust. 4 ustawy systemowej i skrócono okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat. Zgodnie z art. 27 powołanej ustawy, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa

w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 roku, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 roku. W wyroku z dnia 29 maja 2013 roku sygn. akt I UK 613/12 Sąd Najwyższy wskazał, że wedle zasady wynikającej z tego przepisu do należności składkowych nieprzedawnionych do

1 stycznia 2012 roku (wedle starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednak bardzo istotnym zastrzeżeniem, że liczy się go nie od daty ich wymagalności, tak jak o tym stanowi art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, ale od dnia 1 stycznia 2012 roku. Następnie w powołanym wyroku wskazano, że wyjątek od tej zasady ustanawia ust. 2 powołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 roku nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi, wcześniej przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego przepisu.

W sposób niebudzący wątpliwości oznacza to, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego (liczonego od dnia 1 stycznia 2012 roku) lub

10-letniego (liczonego od daty wymagalności składki), zależy od tego, który z nich upływie wcześniej.

Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym podziela wyrażony wyżej pogląd i odnosząc go do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy stwierdza, że należność za sierpień 2001 roku wymagalna **(ubrew stanowisku Sądu Okręgowego)**

we wrześniu 2001 roku uległaby przedawnieniu we wrześniu 2011 roku, a końcowa należność za grudzień 2002 roku wymagalna w styczniu 2003 roku uległaby przedawnieniu w styczniu 2013 roku.

Jednak w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy należy dodatkowo zwrócić uwagę na uregulowanie zawarte w art. 24 ust. 5 f ustawy systemowej, zgodnie z którym w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. W przedmiotowym postępowaniu zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie określenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych datowane zostało na dzień 18 sierpnia 2011 roku. W dniu 23 sierpnia 2011 roku zostało ono odebrane przez pełnoletniego domownika ubezpieczonego.

Sąd Apelacyjny uznał zatem, iż już od dnia 18 sierpnia 2011 roku mamy do czynienia z zawieszeniem biegu przedawnienia.

Nie chodzi bowiem tutaj tyle o wydanie decyzji ile o samo wszczęcie postępowania. W tym znaczeniu należy zwrócić uwagę na zawarte we wskazanym wyroku Sądu Najwyższego stwierdzenie, że sąd ubezpieczeń społecznych może stwierdzić przedawnienie składek tylko wtedy gdy nastąpiło ono przed wydaniem decyzji wszczynającej postępowanie o ustalenie podstawy wymiaru składek lub obowiązku ich opłacania.

Skoro przedawnienie nie biegło od dnia 18 sierpnia 2011 roku, to tym bardziej nie biegło ono od dnia 19 października 2011 roku.

Tak liczone przerwanie biegu przedawnienia nie ma istotnie znaczenia z punktu widzenia art. 27 ust. 1 wspomnianej ustawy, ma jednak znaczenie zgodnie z art. 27

ust. 2. Powoduje jednak jedynie ustalenie, że nie może mieć znaczenia 5-letni okres przedawnienia, bowiem 10-letni okres przedawnienia upływałby wcześniej.

Istotnie zatem należności za okres od 2001 roku do 2007 roku nie mogą ulec przedawnieniu w odniesieniu do art. 27 ust. 1 niezależnie od tego czy bieg terminu przedawnienia spornych składek podlegał zawieszeniu czy też nie. Ta okoliczność ma znaczenie w przypadku art. 27 ust. 2 powoduje bowiem ustalenie, iż gdy uznamy, że z zawieszeniem biegu przedawnienia mamy do czynienia już od 18 sierpnia 2011 roku, to regulacja z art. 27 ust. 2 nie będzie w ogóle mieć zastosowania, albowiem nie będzie można mówić o wcześniejszym upływie biegu przedawnienia skoro uległo ono zawieszeniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA M. Procek /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek